

OBČINSKA UPRAVA

Poučni stanovski list županom, občinskim tajnikom, občinskim svetovalcem in drugim javnim organom.

Izhaja vsakega 5. in 20. dne meseca, ter stane celoletno 8 kron, polletno pa 4 krone.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladimir Ravnihar.

Naročnino in oglase sprejema upravnništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani

Cena oglasom je za dvostopno pettino vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Uradovanje župana na deželi.

Razburjenost ki je zadnje dni prevzemala občane v vasi K., se je podela, razvneti pogovori v vaški gostilni so utihnili. Danes je v vasi vse veselo razpoloženo, in vaški godci snažijo svoja godala, kakor bi hoteli še eno zasvirati. Kaj je bil vzrok tej razburjenosti, in o čem se je tako važno razpravljalo? In koga nameravajo godci počastiti?

„Novega župana imamo“, ti bo vsak odgovoril na vprašanje in nekako ponosno prikimal z glavo. Vaščani so dodobra premislili, predno je padla odločitev, zato bo že oni najbolj pravi, kateremu so dali svoj glas, in ki je zdaj poklican, da načeluje občini tri dolga leta. To tudi zagotavlja in pritrjuje z rokami najstarejšim očakom, ki mu čestitajo; zunaj pa medtem igra godba novemu županu slavnostno podoknico. Ali bo držal besedo in dobro županil? menijo skrbni možje. — Ali bom imel dosti moči, da zadostim svoji nalogi in častno rešim svojo obljubo? Ta misel se vsiljuje novoizvoljencu, in res ta misel je uvaževanja vredna.

Kako nizko ceni meščan, ki hoče veljati za omikanca, čisto župana na deželi. Kako mnogokrat slišimo plitve dovtype o vaških „purgermajstrih“, češ, da so župani velikih mest napram njim vse drugačni gospodje.

Res je, da je velemestni župan velik mož, saj ima na svoji strani mestni svet s finančnimi, stavbenimi, zdravstvenimi, dobrodelnimi oddelki, ali kakor se že vse imenujejo, jemlje na znanje poročila teh uradnikov in oddelkov, in njegovo delo obstoji v tem, da odobri ali spremeni predloge in potem pod gotove akte podpiše svoje ime.

Ali občinski predstojnik je nad- in poduradnik, stavbeni, finančni, dobrodelni odsek, in še veliko drugega, a vse v eni osebi. Že precej velika občina mora

biti, da navrh še lahko dostojno vzdržuje po enega ali dva uradnika. Večkrat se zgodi, da mora župan deloma sam iz svojega žepa plačevati občinskega tajnika, če ga potrebuje.

In kako je s plačo naših obč. tajnikov? Imajo polne roke posla in skrbi, zato pa v razmerju k njihovim dolžnostim neznatno plačo, a še niti ta ni prosta davkov.

Povabimo se sami v goste k novoizvoljenemu županu in ga opazujemo en dan pri njegovem uradnem poslu. — Poštni sluga pride iz bližnje postaje. Za kmete ima malo pisem v svoji torbi, ti nimajo velike korespondence. Ali za župana ima celi zavitek debelih aktov, in na večini njih stoje ponavadi z rdečim svinčnikom zapisane besede „tako rešiti“. Odpre in pregleda želje svojih različnih predstojnikov, in ob strani zapazi čisto prijazno opazko „ako ne rešite ob pravem času, zapadete globi“. Župan sede za svojo pisalno mizo in dela poročila, račune, izpiske, da se mu sveti znoj na čelu.

Ali če bi imel vsaj mir pri tem! Pa že se odpro duri in notri stopi brez pozdrava, klobuk na glavi, sosedi Jože in se začne grozno kregati. — Kaj se je možu zgodilo? Njegov mejaš je v njegovo njivo z brazdo zašel in premaknil mejnik; ako predstojnik ne pomaga, naj ga takoj . . . Kmet še ni pri koncu s svojo tožbo in že pride stara ženica ter pripoveduje vsa solzna, da jo sin noče vzdrževati. — Naj torej župan pokliče ne-hvaležneža in ga ostro posvari. A že zopet pride tretji, ki mu diši žganje na 10 korakov iz ust, ter zahteva, naj mu župan potrdi, da je varčen in trezen fant ter da podpira svoje starše, da mu ne bo treba k vojakom.

In tako gre naprej ves božji dan. No, seveda, gospod župan velikega mesta bi kmeta poslal naravnost k sodišču, staro mater k odvetniku, sinu pa pokazal vrata. Pri županu na vasi pa ne gre tako, temve

mora vse potrpežljivo poslušati, mora miriti, svetovati, pomagati in posredovati. Sicer so dobri ljudje še v stanu, da ga tožijo, ali pa mu tako ogrene življenje in uradovanje, da bi najlažje izgubil glavo.

Ali s tem njegova uradna delavnost še dolgo ni pri kraju. Če se kje ustanovi kako društvo, mora župan izdelati pravila, če se začne nabirati n. pr. za pogorelce, mora župan prvi globoko poseči v svoj mošnjiček, če pridejo vojaki v vas, jim mora župan preskrbeti prenočišča in vse drugo; a pri tem mora skrbno paziti, da porazdeli moštvo po razmerah in premožnosti med posamezne vaščane, da se vsaj ne zgodi nikomur krivica.

Z eno besedo: Ni mogoče, naštetih vse opravke, ki jih mora urediti občinski predstojnik.

Tudi občinska policija in občinsko imetje je v njegovih rokah, mora k sodnim komisijam, ako se v njegovem kraju prigodi kak zločin, ter mora poizvedovati po zločincu, revidirati orožne liste ter nadzorovati plesne godbe. Kratko, župan je vse v eni osebi.

Da, kje so pa opravila, ki jih zahteva njegov poklic! Če noče, da mu gre gospodarstvo ali trgovina v nič, mora vzeti noč na pomoč. In če tri dolga leta po najboljših močeh deluje za blagost občine, naj ne pričakuje hvale od občanov. Naj je bil še tako vesten v službi, in če je tudi žrtvoval del svojega imetja, vendar še ni vsem občanom delal povelji, in pri vsem zabavljajo čezenj, da bi se župan udril v tla, če bi slišal svoje tožnike.

Zato: Klobuk dol pred županom!

Truda in skrbi polno je njegovo delovanje, ne-hvaležnost in nevoščljivost je njegovo plačilo.

Kako naj postopajo občine za časa živinske kužne bolezni.

(Nadaljevanje).

§ petnajsti v začetku navedenega zakona govori o dolžnosti prijaviti vsak slučaj knžne ali sumne bolezni. Tiče se ta dolžnost lastnikov živine, potem vsacega, ki mu je izročena živina v varstvo, najbolj pa seveda občinske oblasti, ki ima nalog, obračati posebno pozornost na zdravstvene razmere v svojem delokrogu, naj se tičejo človeka ali živali. Te prijave na okr. glavarstvo se vrše mnogokrat nepopolno in nejasno. Ta župan smatra vsak slučaj za sumljiv, tudi če bi se pri nekoliko pazljivosti dal dognati vzrok bolezni ali smrti živali, in če tudi obolela ali že poginjena žival ne kaže nikakih znakov sumljive, kužne bolezni, kakor so isti pregledno in razumljivo popisani v tozadevnih, od deželne vlade izdanih podučnih odlokih, drugi zopet preveč vestno primerja besedilo teh odlokov znakom bolezni, vsled česar ne pride do sigurnega zaključka in mnogokrat opusti prijavo, kjer je bila povsem na mestu, tretji zopet kar na kratko, brez podrobnejših izvajanih prijavlja to ali ono kužno bolezen, ne da bi se po-

prej uveril, ali znamenja bolezni tudi upravičujejo kar iz daljave stavljeno dijagnozo. Pravilna prijava na okr. glavarstvo obsegaj torej na kratko popis bolezni pri živi živali, dobo, katero je žival bolehal, potem vse okoliščine, iz katerih bi se dalo sklepati, kje da je vir bolezni, posebno pa natančne podatke, ali je žival domače reje ali je nedavno vpeljana iz drugih krajev, ali je bila držana vedno pri domu, ali je prišla (na paši, pri napajanju) v dotiko z družimi, pri katerih morda vlada sumljiva bolezen, ali je bila opazovati pred kratkim časom. Ako bi zadobil župan po presodku vseh okoliščin prepričanje, da ima v svoji občini kužno živalsko bolezen, mora pa tudi po storjeni takojšnji prijavi, vkreniti vse potrebno, da se kužna bolezen do prihoda uradnega živinozdravnika, oziroma do prihoda kake tozadevne uradne odredbe, ne razširi. V to svrho ima župan pravico odrediti začasno zaprtijo hleva, zahteva tudi lahko, da se živali iz takih zaprtih hlevov ne napajajo skupno z družimi, da se ne gonijo na skupno pašo, ter da se jim sploh zabrani vsaka dotika z živalmi, ki bi lahko nalezle isto bolezen ali jo neposredno zanesle drugam. V hleve, kjer se je pojavila kužna bolezen, bodi zabranjen vstop vsacemu, ki pride po svojem poklicu mnogo v dotiko z živino, posebno velja to za trgovce z živino, mesarje, rezarje, pastirje itd.; za oskrbovanje živine naj se določijo posebni ljudje, ki ne oskrbujejo druge živine, hlevna oprava, t. j. korita, posode, krtače itd. naj se ne rabijo v drugem hlevu.

Kakor hitro je v kaki občini po uradnem živinozdravniku dognana kužna bolezen, pridejo v veljavnost varnostne naredbe, različne po vrsti kuge, strožje ali milejše. Zaprtija hleva, posameznih vasi ali cele občine, prepoved, gnati živino na sejme, javne dražbe, razstave, premovanja, uporabljati vprežno živino ali v obče ali le omejeno, izdajati živinske potne liste, vse to odredi polična oblast po potrebi, županstvom pa da nalog, paziti na strogo izpolnjevanje.

Varnostnim naredbam, ki so neobhodno potrebne pri zatiranju vsake kužne bolezni prištevamo tudi desinfekcijo t. j. razkuženje hleva in pa vseh krajev, oziroma predmetov, s katerimi je prišla kužna žival v posredno ali neposredno dotiko. Razkuženje je torej v prvi vrsti mehanično snaženje. Ker je pa po znanstvenih poskusih dognano, da ni mogoče samo na ta način ugonobiti onih tako malih, samo pod močnim drobnogledom vidnih teles, ki povzročajo kužno bolezen, treba je mehaničnim sredstvom pridejati še kemično uplivajočih snovi, katere imajo lastnost zamoriti ta škodljiva bitja. Med snovi te vrste štejemo: Karbolovo kislino, ki se rabi v tri- do petodstotni raztoplini, Lysol Baccilol, Creolin, v pet do desetodstotni raztoplini t. j. 50—100 gramov na en liter vode, navadno apno zmešano z vodo, kakor ga rabijo zidarji za hrljanje; to zadnje sredstvo je posebno priporočati, ker je najcenejše in se lahko dobi povsod.

Županstvom je treba čestokrat ali nadzorovati ali samostojno yoditi razkuženje hlevov, zato podajem v

naslednjem popis tega temeljitega in zanesljivega posla.

V okuženem hlevu in njegovi okolici je treba v prvi vrsti odstraniti ves gnoj, istega politi z dovolj gosto apnenico ter ga globoko podorati na polju kolikor mogoče daleč od hleva. Ako je gnoja le malo, ga je najbolje sežgati. Če je v hlevu pod lesen, vže nagnit in malo vreden, ga je odstraniti in sežgati zajedno z vso slamo, ki se nahaja v hlevu in s takimi predmeti, ki niso posebne vrednosti. Tla pod podom se odstranijo najmanje 5 centimetrov na globoko, od ometane stene se oddrgne omet. Tla in stene se potem pobelijo z apnenico. Lesena ali kamnitna korita, žlebi in jasli se osnažijo z vrelo vodo in potem pobelijo, vse, kar je železnega, se pa razbela v ognju. V razkuženje zraka in onih predmetov, kateri so le težko pristopni služi okajenje. Vršči se na ta način, da se v dobro zaprtem hlevu sežiga primerno žvepla, chlora ali drugih sredstev, potem pa hlev nekaj dni dobro prezrači, predno se vanj postavlja zopet živina.

Dognano je, da podgane, ki so mnogokrat nasejane pod lesenimi hlevnimi podi, raznašajo kal nalezljive bolezni od hleva do hleva daleč naokoli, radi česar se treba pri vrstnem razkuževanju lotiti tudi teh nepriljubljenih gostov in jih uničiti oziroma jim zabraniti pristop v hleve s primernimi sredstvi.

Pašniki, kjer je hodila okužena živina, se ne smejo rabiti poprej, da je iz istih odstranjen ves gnoj in je poteklo štiri tedne, odkar se je zadnjič pasla bolna živina.

Kar se tiče kužnih živalskih bolezni, ki se pojavljajo v naši deželi, je gotovo najbolj znana in razširjena posebno v dolenskih krajih prašičja kuga in rudečica. Razun teh se primerjajo tudi posamezni slučaji vraničnega prisada, smrkavosti, nalezljivega izpuščaja na spolovilih pri konjih in govedih in pa pasja steklost. Kuge na gobcih in parkljih, sicer ne ravno nevarne ali radi neporabnosti mleka obolelih živali zelo nadležne bolezni na Kranjskem že skoraj desetletje ni bilo opazovati.

Ni mi sicer namen opisati podrobno znake teh v naši deželi navadnih živalskih nalezljivih bolezni, povdarjati hočem le ona tudi nevesčaku vidna znamenja, ki lastniku živine, odnosno županom vzbude pozornost, da ima pred seboj bolezen, glede katere se mu je ravnati po določenih predpisih.

Rudečica se pojavlja največkrat v poletni vročini. Prašiči nehajo jesti, rijejo v steljo, postajajo žalostni. Po koži, posebno po trebuhu, na vratu in hrbtu kažejo večje ali manjše rudeče ali temnikaste maroge. Največ jih pogine in sicer navadno v 2—5 dneh. Včasih traja bolezen tudi le nekaj ur, zamore se pa zavleči več tednov, t. j. postane kronična, v kojem slučaju prašiči vidno hiraajo, medtem ko se prvotni znaki na koži zgube.

Pri tej bolezni se postavne varnostne naredbe zadnji čas, večinoma poverijo županstvu. Zaprtija hleva se razveljavi pri posameznih slučajih takoj, kadar ne

ostaja več nobena bolna žival, pri mnogoštevilnejših slučajih pa potem, ko poteče 8 dni, odkar je zadnji prašič ozdravel ali poginil in se je izvršilo postavno razkuženje. Dovoljeno je klati navidezno zdrave prašiče iz okuženih hlevov, a samo na mestu pod nadzorstvom občinskega mesooglednika. V prvih začetkih bolezni smejo se klati na rudečici oboleli prašiči pod pretvezo, da se meso na lici mesta pod nadzorstvom občinskega predstojnika skuha oziroma nasoli v svrhu sušenja. Surovo meso takih prašičev oddajati tudi brezplačno, je prepovedano. Brezpogojno uničiti se pa mora vsa drobovina zaklanih bolnih prašičev, tudi ako je meso spoznano za užitno, potem možganí, kakor vsi odpadki. —

Da rudečica zahteva vsako leto toliko žrtev, ima svoj glavni vzrok v tem, da se pojavljanje te kuge večinoma sploh ne naznanja, da se poginjeni prašiči zakopavajo kar v bližini hleva ter da se odpadki zaklanih bolnih živali ne odstranjujejo in se ne vrši nikako razkuženje, vsled česar škodljive snovi, ki jih je ravno pri tej kugi posebno težko uničiti, ostajajo vedno žive in popadajo po vrsti vse novo v hlev postavljene prašiče če ne takoj, pa kasneje, ako imajo v vlažnosti, nesnažnosti, toploti ugodne razmere za rast in pomnoženje.

(Dalje prihodnjič.)

Pravica do obveznega sprejema v domovinsko zvezo po zakonu z dne 5. grudna 1896, drž. zak. št. 222.

Sestavil dr. S.

IV.

Kateri so pogoji za obvezen sprejem v domovinsko zvezo, t. j. kedaj občina ne sme zavrniti prošnje za sprejem v domovinsko zvezo?

(Nadaljevanje.)

Sedaj nam je še pojasniti, kedaj je bivanje v občini prostovoljno. Oseba, ki hoče namreč priposestvovati pravico do obveznega sprejema v občino — mora celih deset let „prostovoljno“ v občini živeti.

Kedaj je bivanje v občini prostovoljno?

Prostovoljno je bivanje v občini takrat, kadar nam ni proti naši volji usiljeno po kaki drugi osebi, torej takrat, kadar si svoje bivališče sami izberemo.

Neprostopoljno je bivanje kaznjencev v zaporih, kaznilnicah, v prisilnih delavnicah in poboljševalnicah. Neprostopoljno je bivanje odgoncev v odgonskih zaporih. V vseh teh slučajih imenovane osebe proti svoji volji bivajo v občini; bivališče jim je vsiljeno po tretji osebi.

Isto velja o osebah, ki morajo izpolnjevati svojo vojaško dolžnost, proti svoji volji, pokoreč se državnim zakonom, bivati v tujih krajih.

Naravno je, da zahteva domovinski zakon, da more le oni priposestevovati pravico do obveznega sprejema v domovinsko zvezo, kdor prostovoljno v občini biva. — Domovinski zakon noče nobenemu vsiljevati udobnosti, ki izvirajo iz domovinstva in gotovo bi usiljeval te udobnosti, ako bi določal baš obratno. Istotako bi bilo tudi napram občinam krivično, če bi morale med svoje domačine sprejeti osebe, ki so neprostovoljno bivale v občini.

Le pomislimo na one občine, ki imajo v svojem območju kaznilnice ali vojašnice in umevna nam bode omenjena določba dom. zakona.

Radi tega tudi domovinski zakon določa, da mora biti bivanje v občini prostovoljno in da se za priposestevanje pravice do obveznega sprejema potrebno desetletno bivanje toliko časa ne more pričeti, dokler bivanje ne postane prostovoljno.

Še le od tega trenutka naprej, ko postane bivanje v občini prostovoljno, smemo šteti rok desetletnega bivanja.

Vzemimo naslednji slučaj:

Marija Rupnikova je radi zločina goljufije obsojena na petletno ječo. Leta 1898. jo prepeljajo v kaznilnico v Begnje in od teh dob živi v občini Begnje. Leta 1900. jo pomiloste in izpuste iz kaznilnice. — Vendar se ona ne povrne v svojo domovinsko občino, temveč ostane v Begnjah ter živi ondi.

Od katerega leta naprej smemo šteti dobo desetletnega bivanja v občini Begnje? Gotovo še le od leta 1900. naprej, ker je še le od tega časa naprej njeno bivanje v občini prostovoljno.

Dobe od leta 1898. do 1900. ne smemo šteti v rok desetletnega bivanja, ker je bilo v tej dobi njeno bivanje v občini neprostovoljno; domovinski zakon pa izrecno veleva, da smemo desetletno dobo, ki je za priposestevanje pravice do obveznega sprejema potrebna, šteti še le od onega časa naprej, ko postane bivanje prostovoljno.

Dotakniti pa se moramo na tem mestu še drugega slučaja — ki ga bomo najlažje pojasnili na praktičnem primeru — to je namreč vprašanje, kaj je pravo, če postane prebivanje v občini še le pozneje, po naselitvi — neprostovoljno. Oseba je nekaj časa prostovoljno v občini prebivala, potem pa postane njeno bivanje nakrat neprostovoljno.

Ana Dolinarjeva se je nastanila s 1. jan. l. 1896. v občini Ljubljana, ter je ondi do leta 1900. prostovoljno prebivala. V navedenem letu pa je bila radi tatvine obsojena na enoletni zapor ter je istega nastopila dne 30./VI. 1900. S 1. julijem 1901. je bila zopet izpuščena iz zapora in od tega časa živi zopet prostovoljno v občini Ljubljana.

Kaj je v tem slučaju pravilno? Ali smemo šteti čas od 30./VI. 1900. — 1./VII. 1901. v desetletni rok bivanja? Ali je Dolinarjeva radi tega, ker je postalo njeno bivanje neprostovoljno, pretrgala tek desetletnega bivanja v Ljubljani, in mora od 1./VII. 1901. naprej celih deset let prostovoljno še živeti v Ljubljani, če

hoče dobiti pravico do obveznega sprejema v domovinsko zvezo ljubljansko, ali kaj je pravo v tem slučaju?

Dobe od 30./VI. 1900. — 1./VII. 1901. ne smemo šteti v desetletni rok bivanja, ker je bilo v tej dobi — bivanje Ane Dolinarjeve neprostovoljno — in domovinski zakon izrecno povdarja, da mora vsakdo deset let prostovoljno bivati v občini, če hoče priposestevati pravico do obveznega sprejema v domovinsko zvezo.

Mogoče pa je, da pretrga neprostovoljno bivanje desetletni rok bivanja? Toda tudi to ni pravo! Domovinski zakon določa v svojem § 2, da pretrga tek desetletnega roka le prostovoljna opustitev prebivanja v občini in poleg tega edino le ubožno oskrbovanje, kakor bomo pozneje čuli. — Sicer pa, čemu bi se delj časa ugibali. Le pogledjmo si drugi odstavek § 2. domovinskega zakona iz leta 1896. in tukaj dobimo zaželjeno pojasnilo.

„Ako nastopijo take okoliščnosti (namreč one, ki izključujejo prostovoljno prebivanje) še le po pričetku prebivanja, tedaj počiva za njih trajanja tek desetletnega roka.“

Evo Vam, cela stvar je prav dobro pojasnjena.

Domovinski zakon pravi, da počiva za časa neprostovoljnega bivanja tek desetletnega roka. Pomen te določbe je sledeči: V desetletni rok ne smemo šteti dobe neprostovoljnega bivanja, nasprotno pa neprostovoljno bivanje tudi ne pretrga desetletnega roka. — Tek desetletnega roka počiva — kaj se to pravi, pojasnimo najlažje na praktičnem primeru.

Če bode Ana Dolinarjeva enkrat uveljavljala pravico do obveznega sprejema v domovinsko zvezo ljubljansko, bomo morali desetletni rok šteti takole:

Ana Dolinarjeva je bivala od 1./I. 1896. do 30./VI. 1900. prostovoljno v Ljubljani, torej 4 in pol leta — to dobo moramo šteti v rok desetletnega bivanja. Nato je tek desetletnega roka za eno celo leto počival. Tega časa torej ne smemo šteti v desetletni rok.

Od 1./VI. 1891. naprej pa je zopet prostovoljno bivala v Ljubljani. Dobe od 1./VII. 1901. naprej moramo zopet šteti v desetletni rok bivanja ter ga moramo k dobi od 1./I. 1896. do 30./VII. 1900. prišteti.

Doba od 1./I. 1896. do 30./VI. 1900. toraj za Ano Dolinarjevo ni izgubljena.

K prejšnjem 4 in pol letom moramo sedaj še prišteti dobo prostovoljnega bivanja od 1./VI. 1901. naprej, Manjka nam toraj do deset let — še 5 in pol leta. S 1./I. 1907. bo toraj izpolnila Ana Dolinarjeva desetletni rok bivanja v ljubljanski občini.

Kakor lahko posnemamo iz tega slučaja, moramo dobo pred neprostovoljnim bivanjem šteti v desetletni rok, dobo neprostovoljnega bivanja moramo izpustiti in k dobi prvega prostovoljnega bivanja prišteti dobo drugega prostovoljnega bivanja.

Tako nam je torej umeti določbo, da za časa neprostovoljnega bivanja — počiva tek desetletnega roka.

Ker smo že govorili o neprostovoljnem prebivanju v občini, ne smemo pozabiti pri tej priliki, da govori domovinski zakon tudi o neprostovoljni odsotnosti. Kajti tudi glede neprostovoljne odsotnosti, določa domovinski zakon posebne posledice. — Glede neprostovoljne odsotnosti določa domovinski zakon iz l. 1896. sledeče:

„V kaki občini pričeto priposestevanje domovinske pravice se z nenavzočnostjo, povzročeno po izpolnjevanju zakonske vojne dolžnosti, niti ne ovre, niti ne pretrga.

Nasprotno pa počiva med trajanjem kake druge neprostovoljne nenavzočnosti tek desetletnega roka.“

Smisel te določbe je sledeča:

Neprostovoljna odsotnost ne pretrga desetletnega roka — neprostovoljne odsotnosti pa tudi ne smemo šteti v desetletni rok. Postopati nam je v tem slučaju, kakor smo označili preje, ko smo govorili o neprostovoljni navzočnosti v občini. — Torej tudi za časa neprostovoljne odsotnosti iz občine počiva desetletni rok bivanja.

Desetletni rok bivanja nam je v tem slučaju šteti ravno tako, kakor smo popreje omenili, ko smo razpravljali o neprostovoljnem bivanju v občini.

Eno izjemo pa pozna domovinski zakon glede neprostovoljne odsotnosti — in ta je sledeča:

Kadar je kdo odsoten iz občine, ker je bil v to prisiljen radi svoje vojne dolžnosti (triletna vojna služba, vojaške vaje, mobilizacija) — takrat naj se mu šteje vsa doba odsotnosti v desetletni rok bivanja. V tem slučaju toraj odsotnost nima nikakih zlih posledic — doba odsotnosti se mu šteje kot bivanje v občini, kar je le nov dokaz, da domovinski zakon ne zahteva za pridobitev sprejemne pravice — fizične navzočnosti v občini in da mu pojem „bivanja“ ni identičen s pojmom „fizične navzočnosti“.

Omenimo še končno k temu vprašanju, da ima pojem „neprostovoljnosti“ isti pomen tudi pri odsotnosti, kakor smo to razložili pri vprašanju neprostovoljnega prebivanja. Neprostovoljna je toraj ona odsotnost, ki nam je usiljena proti naši volji od kake druge osebe.

§ 2. domovinskega zakona iz leta 1896. pa še določa, da mora biti prostovoljno desetletno bivanje v občini tudi nepretrgano.

Da besede „nepretrgano“ ne smemo doslovno tolmačiti, smo dokazali že zgoraj, ko smo govorili o neprostovoljnem prebivanju v občini in o neprostovoljni odsotnosti iz občine. V obeh teh slučajih je bilo bivanje pretrgano za nekaj časa, bivanje ni bilo znatno, a vendar je priposestvovala dotična oseba pravico do obveznega sprejema.

Besedo „nepretrgoma“ si moramo toraj drugače razložiti.

Kedaj toraj „pretrgamo“ v smislu domovinskega zakona prebivanje v občini?

V smislu § 2. domovinskega zakona se pretrga prebivanje v občini le v dveh slučajih, in sicer:

1) kadar kdo občino prostovoljno zapusti, ne da bi imel pri svojem odhodu namena, obdržati svoje bivališče v občini in

2) kadar zapade oseba oskrbi ubogih. —

Edino le v tem smislu ne sme biti desetletni rok prebivanja „pretrgan“.

O prostovoljni opustitvi bivanja in o posledicah prostovoljne opustitve smo že poprej govorili.

Na tem mestu le še enkrat povdarjamo, da se z prostovoljno opustitvijo v pravem pomenu besede pretrga tek desetletnega bivanja v občini, to se pravi: kdor zapusti prostovoljno občino, se pozneje, kadar se zopet vrne v občino, ne more sklicevati, da je že poprej enkrat prostovoljno v občini bival; svojega prejšnjega bivanja ne more šteti v rok desetletnega bivanja, temveč mora po svojem zopetnem prihodu v občino, **iznova celih deset let** prostovoljno v občini prebivati.

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Jesenice. Bogato razvita industrija, ki jo je povzdignila Kranjska industrijska družba, je pač povečala promet in število prebivalstva, nekaterim je tudi pomogla do denarja, a razrušila je prejšnje slogo in edinost. Nastali so prepiri, veliki politični razpori, mir je izginil, nekdanje gorenjske idilike v naši vasi ni več. Minoli teden smo izvolili novega župana, in Jeseničani smo se veselili, da je novi župan odločno naroden mož. Takoj ko je prevzel občinske posle, je odredil, da se ima nemškoslovenska občinska tabla odstraniti in nadomestiti s samoslovensko, češ, Jesenice so slovenske, in kar je v občini Nemcev, so se k nam priselili, in nimajo pravice zahtevati, da bi se slovenska občina ravnala po njih željah. Vlada pa je zdaj ovrgla izvolitev tega župana, ki je začel v tako strogo narodnem duhu svoje uradovanje.

Pri nas propada slovenski narod, ker mestu edinosti je sovraštvo, mestu sloge med meščani so vedni kregi političnega izvora. In če pojde še dalje tako naprej, je gotovo, da zavlada nemška industrija nad slovenskim poljedelstvom, da bo gorenjski kmet, ki je doslej živel svobodno sredi divne Gorenjske, spoštovaje samo šege in postave svojih očetov, moral v nedaleki prihodnosti tlačaniti nemškemu gospodarju, ki skuša čimprej zaslužiti pošteno gorenjsko ljudstvo, ga pregnati s zemlje, mu vzeti značaj ter jezik. Poklicani krogi naj bi varovali slovensko čast in lastnino, a sami netijo prepir ter sejejo zmajeve zobe.

Naša občina se je zadnja leta sem jako namnožila, število prebivalstva se je popetorilo, tako da so Jesenice dandanes največji industrijalni kraj ter za Ljubljano največja občina na Kranjskem. Kakor rečeno, je naraslo tudi vsaj nekaterim, blagostanje, zato pa smo morali žrtvovati nekdanjo slogo in mir. — Tudi vedne nesreče so v tovarni na dnevnem redu, a silno mnogo se jih je pripetilo pri gradnji predora skozi Karavanke

za novo železnico. Ta pojde skozi našo vas, a po predoru smo zvezani s Koroško, in gotovo je, da nastane v kratkem še hujši naval nemškega življa, da se bo nemški vpliv vidoma širil. Čakajo nas, Gorenjce, težki časi izkušnje. Varujmo svoj gorenjski kremeniti značaj!

V nedeljo, dne 21. t. m., pa je bil v tovarni na Jesenicah silen požar; pogorela je tretjina tovarne. Ogenj se je grozno hitro razširil, zgorelo je med drugim okrog 180 vagonov žrebljov. V ponedeljek je že bilo odpuščenih okrog 500 delavcev; sedaj je zima in oni so brez zaslužka.

Ker je torej vlada razveljavila zadnjo izvolitev, stojimo najbrže pred velikimi spremembami. Od onih pa, ki bi zakrivali, da Jesenice postanejo nemška vas, bo narod zahteval strogo račun.

Iz Koroškega (Občinske odredbe o izgonu.) Vsak državljani ima pravico, da sme stanovati v vsakem kraju državnega ozemlja. V vsaki občini pa žive skupaj oni, ki so v občino pristojni, oni, ki niso v občini pristojni in plačujejo davke, ter takšni, ki nimajo niti domovinske pravice v občini ter ne plačujejo nikakršnih davkov. Domačini žele, da bi v občini napredovalo blagostanje, a tudi priseljenci goje isto željo, ker je tudi njim všeč, če so dobre življenske razmere, ter je lahko najti delo in zaslužek.

Zunanji občani pa se morajo tudi primerno držati napram domačinom, ker v tem obstoji njih zakonito varstvo, ker imajo v nasprotnem slučaju občine pravico, da jim ne dovolijo več prebivanja na svojem ozemlju. Ta povod pa je lahko takšen, da daje politični oblasti pravico, izgnati kako osebo iz občine, ali pa da sme občina sama zapoditi kako osebo. Občina se sme poslužiti te pravice, če kak priseljenec živi tako, da je v pohujšanje drugim stanovalcem ter jih nadleguje z beračenjem.

To določilo smejo občine izpolniti napram polnoletnim tujcem, ki so brez družine, ali vsaj brez nedorastlih otrok. Tudi o tem ne more biti dvoma, ako je izgon naperjen zoper moža, da mora tudi žena z njim, ako pa občina izganja očete, da morajo v slučajih tudi neodrastli njegove družine z njim.

Pa tudi v nasprotnem slučaju je jasno, da izгона ni možno izvršiti napram ženi kakega tujca, ali napram otroku, če za to ni nikakršnega postavnega vzroka.

Notranje ministrstvo je z odlokom od 26. februarja 1878 odločilo v nekem slučaju, da sme občina priseljencu, katerega družina je občanom v nadlego, odreči pravico stanovati v občini. Ta odlok je bil izdan glede nekega slučaja na Češkem, ker češke občinske odredbe določajo, da se tujcem lahko odreče pravica prebivanja, če s svojimi rodbinskimi člani ne žive primerno.

Glava, oče vsake družine je odgovoren za svojo ženo in otroke. Na to naj v potrebi vsaka občina opozori priseljence, in jim da čutiti, da se vsaka občina lahko oprosti nadležnega tujca, če je občinam v kvar ter jih nadleguje z beračenjem; a to zadnje se ne sme zamenjati z prostovoljnimi milodari, ki se jih da potrebnemu. Zlasti občine, v katerih stanuje mnogo ljudstva, so večkrat prisiljene, poslužiti se te odredbe.

Mnogi takšnih prišlecev pripeljajo svojo družino seboj ali jo tam ustanove, in včasih ne utegnejo ali nimajo volje, skrbeti za vzgojo svojih otrok, tako, da ti vzrastejo brez varstva, takorekoč na cesti.

Iz tega nastanejo izrodi, ki jih tudi v šoli ni moč krotiti, ter so v takih slučajih šolske oblasti prisiljene izključiti take učence od šolskega pouka.

Kakor ima vsak posameznik pravico, da se ogne neprijetnega gosta, čuti tudi vsaka občina zadovoljstvo nad tem, da sme izključiti nadležne tujce. Na te pa to

tudi dobro vpliva, ker vidijo, da se morajo poboljšati in pričeti drugo življenje, ki je v korist drugim ljudem.

Ali občine se v preveliki večini ne morejo posluževati te pravice, ker imajo državne oblasti pravico, da odločajo o tozadevnih pritožbah.

Delavsko zavarovanje in občine.

(Nadaljevanje.)

Ko smo tako obrazložili, kdo je zavarovanju podvržen, kako se to zavarovanje izvrši, kdo in koliko ima plačati zavarovalnih prispevkov, preostaja nam še pojasniti, kaj se zgodi, če se primeri nezgoda, in kaj dobi zavarovanec od zavarovalnice, če ponesreči.

Vsako v kakem zavarovanja dolžnem podjetju pripetivšo se nezgodo, vsled katere je kaka v tem podjetju zaposlena oseba bila ubita ali pa telesno tako poškodovana, da je vsled te poškodbe umrla ali bila najmanj tri dni za delo nezmožna, mora podjetnik ali tisti, ki je ob času nezgode podjetje vodil, najkasneje v petih dneh, odkar se je nezgoda pripetila, pisмено v dveh izvodih naznaniti politični oblasti prve inštanice. Za taka naznanila dobi podjetje od zavarovalnice posebno tiskane formularje. Politična oblast prve inštanice pošlje jeden izvod tega naznanila takoj zavarovalnici.

Če je poškodba vsled nezgode le majhna, tako da je poškodovanec prej kot v štirih tednih za delo zopet popolnoma zmožen, tedaj se poškodba ne smatra za nezgodo, temveč le za bolezen, in poškodovanec ne dobi od zavarovalnice ničesar, ampak le od bolniške blagajne, pri kateri je zavarovan, to, kar mu pripada za slučaj bolezni. Če pa je poškodba vsled nezgode toliko, da ponesrečenec umrje ali je očitno, da bode več kot štiri tedne za delo nezmožen, tedaj mora politična oblast prve inštanice uvesti proizvodbe ter dognati, kako se je nezgoda pripetila, koliko je bilo oseb ubitih ali poškodovanih, koliko so imele te zaslužka, kakšne so bile poškodbe in, če je bila kaka oseba ubita, število onih, ki imajo po njej pravico do zavarovalnine. Vseh teh proizvodb se sme udeleževati zavarovalnica po svojem pooblaščenju. Rezultat teh proizvodb naznani politična oblast zavarovalnici, ki nato uradoma določi zavarovalno rento. Če bi tega ne storila uradoma, mora ponesrečenec zahtevati to od zavarovalnice tekom jednega leta, odkar se je primerila nezgoda, ker sicer izgubi pravico do zavarovalnine. O tako uradoma ali na zahtevo opravičenca odločeni odškodnini mora zavarovalnica izdati opravičenju pisмено obvestilo, iz katerega mora biti razvidno, kolika je ta odškodnina in kako se je preračunila.

Kaj tedaj dobi poškodovanec, ki je bil proti nezgodi zavarovan?

Predmet zavarovanja je odškodnina za telesno poškodbo ali smrt zavarovanca. Ta odškodnina pa obstoji pri telesni poškodbi, vsled katere je poškodovanec več kot štiri tedne za delo nezmožen, v renti, ki se

mu izplačuje od začetka petega tedna po nezgodi naprej toliko časa, dokler je za delo nezmožen. Da se izračuni ta renta, dognati je treba najprvo zaslužek, katerega je imel poškodovanec v zadnjem letu svoje službe v podjetju, v katerem se mu je pripetila nezgoda. Kot tak letni zaslužek pa velja tristokratni povprečni dnevni zaslužek. Če znaša letni zaslužek več kot 1200 fl. se znesek nad to svoto ne vpoštevata. Renta znaša tedaj pri popolnej nezmožnosti za delo 6% letnega zaslužka, pri le delnej nezmožnosti za delo največ 50% letnega zaslužka, pa tudi manj, kakor ja delna nezmožnost za delo večja ali manja.

Kakor smo že gori nekje omenili, pa ima ponesrečenec pravico do oškodnine vselej, naj je bil vzrok nezgode kakršenkoli, izimši le edino ta slučaj, da je nezgodo sam namenoma ali nalašč povzročil.

Če pa ponesrečenec vsled poškodbe umrje, obsega odškodnina razun omenjene rente, ki se mu izplačuje do smrti, še povračilo pogrebnih stroškov v najvišjem znesku 25 gld. in zavarovalno rento, ki se izplačuje ponesrečenčevim zaostalim. Ta renta pa znaša za vdovo ponesrečenca do njene smrti ali zopetne omožitve 20% letnega zaslužka ponesrečenca in za vsakega njegovega zakonskega otroka do dopolnjenega 15. leta 15% letnega zaslužka ponesrečenca. Vendar ne sme renta za vdovo in vse zakonske otroke skupaj presegati 50% tega letnega zaslužka. Če bi skupna renta ta znesek presegala, se te posamezne rente primerno znižajo.

Tudi ponesrečenčevi ascendentí dobe, ako je bil on njihov edini reditelj, vsi skupaj 20% njegovega letnega zaslužka.

Če se vdova ponesrečenca zopet omoži, dobi trojni znesek pripadajoče ji letne rente kot odpravnino.

Vse te rente izplačujejo se proti dokazilu, da opravičenec še živi, v mesečnih obrokih v naprej.

Potrebne stroške pa mora zavarovalnica plačati v enem tednu potem, ko so se dognali.

Ponesrečenčevi zaostali morajo, če ta vsled poškodbe umrje, zahtevati odškodnino od zavarovalnice, če je ta uradoma ne odmeri, tekom jednega leta, ker sicer izgube svojo pravico.

Pogodba med zavarovalnico in ponesrečencem da mu zavarovalnica mesto letne rente izplača jednokrat za vselej odpravnino, je pravoveljavna le takrat, če ji pritrdi občina, katerej bi ponesrečenec v slučaju ubužanja pripadel v ubožno preskrbo.

(Dalje prihodnjič.)

Razne vesti.

Slovensko uradovanje kranjskega dež. odbora. Deželni odbor kranjski je razposlal 16. t. m. vsem podrejenim uradom odločbo, s katero se naznanja sklep dež. zbora kranjskega z dne 21. listopada 1905., da občuje kranjski dež. odbor odslej z vsemi c. kr. uradi

vojvodine Kranjske kakor tudi z vsemi avtonomnimi oblastmi, v katerih stanujejo Slovenci, v slovenskem jeziku. Ravno tako se morajo deželni uradi v pismenem občevanju z ministrstvi in višjimi vladnimi uradi posluževati slovenščine. Na podlagi tega zakona se mora v slovenskem jeziku voditi uradna korespondenca, zlasti z deželnimi odbori v Gorici, Poreču, Gradcu in Celovcu, z mestnim magistratom v Trstu, z namestništvoma v Trstu in Gradcu, z deželnima vladama v Ljubljani in Celovcu in z okrajnimi glavarstvi, v kolikor obsegajo slovenske okraje. Vsem uradnim predstojnikom se je naročilo, da se strogo ravna po zgorajšnjem deželnozbornem sklepu. Z veseljem pozdravljamo ta sklep, ki ga bi bilo treba že davno uvesti!

Odlikovanje. C. kr. deželni predsednik za Kranjsko je podelil občinskemu slugu g. Antonu Petelinu na Studenem častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje. Čestitamo!

Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani je priredilo 10. t. m. v mali dvorani hotela „Union“ v Ljubljani shod hišnih posestnikov, ki je bil primeroma dobro obiskan. Shod je otvoril društveni predsednik primarij g. dr. V. Gregorič, ki je po pozdravu predstavil poročevalca osrednjega društva z Dunaja g. E. pl. Felsenberga. Ta je poročal predvsem o delovanju osrednjega društva, o organizaciji hišnih posestnikov, priporočal ustanovitev društva po kranjskih mestih, ki se naj združijo v kranjsko zvezo, ta naj pa pristopi osrednji zvezi. V nadaljnjem je pojasnjeval nalogo zveze za primerno ureditev hišnega davka, ki se doseže: 1. z določitvijo (kontingentiranjem) davčne višine, 2. z uvedbo vrednostnega katastra in 3. z odpravo dosedanjih doklad. Končno je poročevalec pozival hišne posestnike k intenzivnejšemu delu v prosep skupnih interesov. Po živahni debati, ki se je po tem govoru razvila, se je soglasno vzprejela peticija na finančno ministrstvo, da se zviša vzdrževalna kvota poslopij od 15% na 30% tudi v Ljubljani, kar se je že v nekaterih drugih mestih izvršilo. Ljubljanski hišni posestniki so s tem shodom dali lep vzgled hišnim posestnikom drugih mest po Slovenskem, in iskreno želimo, da se prvim pridružijo poslednji, da bo tako potrebna akcija za znižanje hišnega davka imela sigurnejši vspeh. Hišni davek je danes v Avstriji najobčutnejši, z dokladami vred znaša skoraj tretjino gostščine, dolžnost je toraj vsakega hišnega posestnika, da pomaga zmanjšati to davčno breme.

Veliki imeniki za dopolnilno volitev v trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani so od 22. t. m. do 4. svečana za vlaganje kakšnih ugovorov v Ljubljani pri mestnem magistratu, v okrajih izven Ljubljane pa pri c. kr. davčnih uradih javno razpoloženi. Pri teh uradih je tudi volilni red na vpogled in je pri istih vlagati ugovore.

Zavednim slovenskim županom. Občinski odbor v Mošnjah na Gorenjskem je soglasno sklenil odpraviti vse dvojezične občinske table v srenji ter jih nadomestiti s samoslovenskimi! Posnemajte ta umestni sklep po vseh naših občinah, da dobi slovenska domovina res popolnoma slovensko lice. Le malo narodnega ponosa pa resne volje!

Razširjenje šole v Škocjanu pri Turjaku. Občini Lipljene in Turjak na Dolenjskem ste se odločili enorazredno šolo v Škocjanu v dvorazredno razširiti in v ta namen obstoječe pritlično šolsko poslopje v enonadstropno zvišati.

Orožništvo na Kranjskem. Po z dne 1. t. m. veljavni razmestitveni tabeli je stanje c. kr. deželnega orožniškega poveljstva št. 12, ki mu je nadzorovati

ozemlja 100.326 m² z 508.150 prebivalstva, sledeče: 1 štabni častnik, 6 višjih častnikov in 379 moštvu pripadajočega osebja; med zadnjimi je računski stražmešter, 2 instruktorska stražmeštra, 11 okrajnih stražmeštrov in 99 postajevodji. Na Kranjskem je v številni okrajna v celem 97 orožniških postaj.

Županom na Jesenicah je bil izvoljen v seji občinskega odbora tamošnji trgovec, g. Ant. Trevn. Okrajno glavarstvo pa je razveljavilo to volitev župana. Volilni posli so županstvu odvzeti, in je z njimi poverjen komisar Schitnik.

Vlada in poljedelci. Vlada namerava zvišati na državnih železnicah s 1. aprilom manipulacijske pristojbine. Poljedelci temu nasprotujejo in hočejo sklicati zborovanje, da se posvetujejo, kako bi se zvišali dohodki državnih železnic, ne da bi trpelo domače poljedelstvo.

Tržaška občina. Trst z okolico je imel koncem lanskega leta 194.749 prebivalcev. V petih letih se je prebivalstvo Trsta pomnožilo za 16.662 prebivalcev. Prvi teden letos se je rodilo 109 otrok, umrli sta 102 osebi, poročilo se je sedem parov.

„Jadranska Banka“ v Trstu, ki je začela poslovati 13. nov. prošlega leta, je imela do 31. dec. prometa 14.995.802 K. Do danes je promet že narasel na 20 milijonov kron. Kreditni delokrog te banke sega že daleč v Italijo, tja do Kalabrije, tako da jo Italijani že s strahom gledajo. „Jadranska Banka“ je kupila na oglu ulice sv. Nikolaja za 216.000 K hišo, ki je bila nekdanj last grofa Coroninija, potem pa trgovca Krona. Govori se tudi že o drugih nameravanih kupčijah: „Jadranske Banke“, s katerimi bi prišle razne tržaške nepremičnine v slovensko posest.

V seji poslanske zbornice dne 30. t. m. je na sporedu tudi poročilo socialno-politiškega odseka glede penzijskega zavarovanja uslužbencev v zasebnih službah kakor tudi v nekaterih javnih. Pričakujemo, da se o tej priliki pobrigajo naši državni poslanci tudi za občinske uslužbence, ki so pač najpotrebnejši ureditve njihovega službenega razmerja.

Novi vzorec za napoved za osebno doh. d. nino je uveden po odredbi finančnega ministrstva. Oblika novemu vzorcu je manjša, priročajša, razdelitev priprostejša, zategadelj tudi lažje umevna. Pri posameznih oddelkih so navedeni zadevni paragrafi davčnega zakona. Navodila za sestavo napovedi se brezplačno dobi pri davčnih uradih. Rok za vlaganje napovedi je do 31. t. m.

Kolekovine prosta spričevala. C. kr. finančno ministrstvo je na neko vprašanje naznanilo, da so prosta koleka spričevala, ki jih imajo doprinesti ponudniki za dobavo predmetov za c. kr. vojsko od kmetijskih društev odnosno od političnih oblasti 1. stopnje o primernosti ponudb z ozirom na ponudnikovo posestvo. Le ta ba je označiti na teh spričevalih namen, za kojega se rabijo.

Ukaz finančnega ministrstva o uravnavi pristojnosti za odločbo o prošnjah za stavbno svobodno leto. Z ukazom finančnega ministrstva z dne 12. 11. 1905. drž. zak. št. 174 se je glede pristojnosti za odločbo o prošnji za začasno oprostitev hišnega davka sledeče odredilo: „O prošnjah za pripoznanje dvanajstletne časne oprostitve od hišne najmarine in hišne razredovine odloča pristojno davčno oblastvo 1. stopnje; zoper njegovo odločbo je pripusten rekurz na finančno deželno oblastvo in dalje na finančno ministrstvo po določilih zakona z dne 19. sušca 1876. l. drž. zak. št. 28.“ Ta ukaz se uporablja na vse prošnje za stavbno svobodno leto, ki se izroče po 1. dnevu prosinca 1906. l.

Poštnim uslužbencem hoče trgovinsko ministrstvo ugoditi v nekaterih važnih točkah. Te se tičejo poštarjev na deželi in slug. Poštari prvega in drugega razreda dobe na leto 50 do 100 kron poboljška in se ugodneje razdele na štiri vrste mesta prvega razreda. Poštni odpravniki pri uradih tretjega razreda dobe 80 do 120 kron, in sicer počenši od 1. januarja t. l. Ti poboljški bodo znašali nad pol milijona kron. Istotako se izboljšajo plače poštnim slugom vseh vrst; poštini odpravitelji dobe na leto 100 kron, poduradniki 200 K priklade. Mlajšim uslužbencem se ustreže s tem, da postane letos definitivnih 770 pomnoženih slug. S tem se izboljša avancement tudi ostalim. V bodočih letih se še pomnože definitivna mesta. Izboljšajo se plače uslužbencem pri brzojavu in telefonu. Škvpni višji stroški za sluge bodo znesli 1.400.000 K. V kratkem se uredi tudi vprašanje glede pomožnih uradnikov in manipulantinj.

Vprašanja in odgovori.

10. Vprašanje. G. J. V. na V.

1. Ali se ima na deželi vse učiteljsko osebje pri občinskih volitvah uvrstiti v volilnem imeniku med volilce I. razreda, ali ne? Tukajšnje županstvo je mnenja, da spadajo samo definitivni in upokojeni nadučitelji med volilce I. razreda, vsi drugi pa v III. volilni razred.

2. Ali spadajo tudi kapelani v I. vol. razred, ali samo župniki in župni upravitelji?

Odgovor: 1. Glasom § 1. točka 2 f. obč. vol. reda za Kranjsko imajo volilno pravico v I. razredu načelniki in viši učitelji občinskih ljudskih učilnic. To precej zastarelo in sedanjim razmeram neprimerno besedilo se navadno interpretira tako, da imajo vsi definitivno nameščeni ljudskošolski učitelji pravico voliti v prvem razredu pri občinskih volitvah. Učiteljem v pokoju ne pristojna volilna pravica v I. razredu po njihovem uradnem značaju. (Odločba upravnega sodišča z dne 31. 12. 1886. št. 3417. B. 3326). Ravno tako nimajo učiteljice volilne pravice v I. razredu. (Odl. upr. sod. z dne 28. 12. 1888. št. 4007/8).

2. Da, ker ima o po § 1. t. 2a vsi duhovni, ki oskrbujejo dušno pastirstvo v občini, volilno pravico v I. razredu. V pokoju živeči duhovni pa nimajo te prednostne volilne pravice.

Listnica upravnistva.

Dalje so poslali naročnino: Sl. obč. urad v Jurešini pri Mariboru; g. Drnovšek Fr., tajnik na Raki, Dolenjsko; sl. obč. urad Bizeljsko; g. Matevž Barle, Luže, Gorenjsko; Fran Oaljubek, župan, Kojsko; sl. uredništvo „Slovenca“ v Ljubljani; sl. županstvo v Črnomlju; sl. županstvo Zgornje Vreme pri Divači; g. Ivan Bregar, župan v Robu pri Vel. Laščah; sl. županstvo Šmarje pri Jelšah; g. Fran Zore, učitelj, v Šmartnu pri Kamniku; županstvo Butoraj pri Črnomlju; sl. županstvo Gotovlje pri Celju; sl. županstvo Ponikve na Vipavskem; sl. županstvo Škofjavska pri Celju; sl. županstvo Gornja Šiška pri Ljubljani; sl. županstvo Pišce pri Brežicah; sl. županstvo Št. Jernej, Dolenjsko; sl. županstvo Sovodnje, Goriško; sl. županstvo Dolenji Logatec; g. Ivan Novak, Dole pri Litiji; g. Simon Ribarič, Unec pri Rakeku; sl. „Gospodarsko bralno društvo“ na Planini, Štajersko.